

ပီညါစာအုပ်ဆိကမိန်တဖန်
မှန်တော်အပီးအလီတခါ
လာဖိဒံဖိသန်တော်ဒိန်ထိန်လဲထီအဂီၢ်

ဘန်တော်ဆိန်ထွဲမၤစၢအီၤလၢ

SHIELD, the International Rescue Committee
and the Foundation for the People of Burma

တၢ်ကွဲးခိၣ်တီတဖၣ်

ကဘျံးဟ

အဆၢဒိၣ်	၁
တၢ်ကွဲးလၢညါ	၆
ပီညါစၢ် (Art) စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်	၉
တၢ်မနုၤဒုးကဲထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လဲၣ်	၉
ကဆီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢတၢ်တ့တၢ်ဂီၤ	၁၁
တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒါမ့တမ့ၢ်န့ၣ်ဆၢၣ်လဲၣ်	၁၂
တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးတကလုာ်	၁၃
တၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်အတၢ်နဲၣ်ကျဲလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤ (Art) တမံမံ	၁၄
တၢ်ကွဲးကျိာ်တံာ်	၁၇
(က) ပကမၤလိာ်လဲၣ်	၁၈
၁. IA EQ ဒီး IQ	၁၈
၂. ဖိသၣ်အန့ဆၢၣ်	၁၉
(ခ) တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်သ့ဒ်လဲၣ်	၂၁
၁. တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အကဝီၤ	၂၁
၂. တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အပတီၢ်တဖၣ်ဒ် ဝံၣ်ထၢၣ်လိဝဲဖဲလံးဝဲအသိး	၂၃
၃. တၢ်ယံတၢ်လၢဒီးတၢ်ကူစါယါဘျါ	၃၀

အဆၢဒိၣ် ၂

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အကျဲ (Techniques)	၃၂
တၢ်ဆွဲတၢ်ဂီၤ	၃၃
တၢ်ဖူထီၣ်တၢ်အလွဲာ်	၃၄
တၢ်စဲးကျိး	၃၅
တၢ်စိးပျၢတၢ်	၃၆
တၢ်တ့တၢ်လၢစုသ့ခိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤပူၤ	၃၇

အဆၢဒိၣ် ၃

တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤအကျိၤအကျဲ	၄၀
မၤလိန့ၢ်တၢ်ခီဖျိလၢတၢ်မၤအပူၤ	၄၀
Concept စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်	၄၁

အတီး (၁) ပဘဉ်ပာဆွာဖိသဉ်တဖဉ်လၢအတၢ်မၤလိပူၤဒ်လဲဉ်	၄၂
တၢ်ဆိကမိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ် (Concept and aim)	၄၂
တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အတၢ်စုသ့ခိဉ်မၤ (Art techniques)	၄၂
တၢ်အကျိၤအကျဲ (Process)	၄၂
တဲတၢ်ဒီးဖိသဉ်	၄၅
အတီး ၂ တၢ်ကူဉ်ပာ်တၢ်မၤလိမ့တမ့ၢ်ဂုဉ်ကျဲးစးဒ်သိးသုတသါပုၤနီဉ်	၄၈
ဘဉ်မနုၤအဃိပဘဉ်တုန့ၢ်တၢ်အဒိလဲဉ်	၄၈
တၢ်သ့ညါလီၤက့ၤနီၢ်ကစၢ်အလုၢ်အပွၤအဘျုးအဖျိဉ်	၅၀
ကွၢ်ထွဲဖိသဉ်အတၢ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီဉ်ထီဉ်ဒီးတၢ်လိဉ်ဘဉ်	၅၁
တၢ်ကူဉ်ပာ်လၢကတီၢ်ယံာ်	၅၂
တၢ်အဒိလၢတၢ်ကူဉ်ပာ်တၢ်သိဉ်လိ	၅၃
ယအိဉ်ဒီးဖိသဉ် ၅၀ ဂၤလၢယတီၤပူၤ မ့ၢ်ယမၤတၢ်မနုၤကသ့လဲဉ်	၅၄
ဖဲနသိဉ်လိတီၤလၢကွီဖိနီဉ်ဂံၢ်အါအခါ တၢ်တၢ်တၢ်ဒီးန့ၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲဉ်	၅၄
ဒ်သိးကမၤစၢၤနၤလၢတၢ်မၤလိတၢ်လၢတီၤဖးဒိဉ်အပူၤအဂီၢ် နကသုကရူၢ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒ်လဲဉ်	၅၄
တၢ်သိဉ်လိပီးလိမ့ၢ်တလၢတလီၢ်အခါ ကရူၢ်တၢ်မၤလၢတီၤဖးဒိဉ်ပူၤကမၤစၢၤနၤဒ်လဲဉ်	၅၅
လၢတီၤဖးဒိဉ်အပူၤန့ၢ် နကမၤဂ့ၤထီဉ်ဝဲဒ်တၢ်လူၤပိာ်ထွဲတၢ်ဘျုးအခံဒ်လဲဉ်	၅၆
တီၤဖးဒိဉ်အတၢ်ကဲဘျုးကဲဖျိဉ်	၅၇
ဆူမဲာ်ညါတပတီၢ်	၅၇
ဇုးအိဉ်ထီဉ်နကစၢ်တၢ်သိဉ်လိပီးလိ	၅၈
အဆၢဒိဉ် ၄	
ခဲမ့ၢ်ဆုဉ်ပကဘဉ်မၤတၢ်မနုၤလဲဉ်	၆၀
တၢ်တုတၢ်ဂီၤ	၆၀
တၢ်အလွဲၢ်ဒီးတၢ်ဖူထီဉ်တၢ်အလွဲၢ်	၆၆
တၢ်စိးပတၢ်	၇၅
တၢ်စဲးကျဲး	၈၃
တၢ်စုသ့ခိဉ်မၤ	၈၅

တၢ်ကတိၤလၢညါ

တၢ်တိၢ်ကျဲၤဘၣ်ယး စဲကံ တၢ်တုၤတၢ်ဂီၤအ
ဇး (Studio Xang) လၢဖိသၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတ
ဖၣ်အဂီၢ်အံၤ စးထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဖဲအပူၤကွံၣ် ၄
နံၣ်လၢဝဲၣ်ကံၢ်မဲၤကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်တိၢ်ကျဲၤအံၤ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်မိၢ်ပျၢ်သ့ၣ်
တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်သိၣ်လိကလိတနွံတဘျီလၢ
ကီၢ်ပယီၤပုၤမၤတၢ်ဖိသုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ်အဖိအ
လံၤအဂီၢ်, ကိၣ်သရၣ်တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ယးတၢ်တုၤ
တၢ်ဂီၤဒီးဖိသၣ်တၢ်သ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ဒီးပုၤ
ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲကိၣ်သရၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ အတၢ်တိၢ်ဟ်မ့ၢ်ဝဲလၢ
ဖိသၣ်လၢဘၣ်သုးအလီၤတဖၣ်ကဒိၣ်ထီၣ်ထီ
ထီၣ်တုၤသိးဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဆူညါခိ, မၤအါ
ထီၣ်အတၢ်အိၣ်မူအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်အိၣ်အ
သးထဲသိးသိးဒီးပုၤလၢအတဘၣ်သုးအလီၤဘၣ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လုၢ်တၢ်ပူၤအကံၢ်အလဲအိၣ်လွံၢ်မံၤလၢ
အနဲၣ်ကျဲၤပုၤလၢပတၢ်မၤအံၤအပူၤလီၤ. တၢ်တ
မံၤပနၢ်လၢတၢ်ကဟုကယၢ်ယၢ် တၢ်ဆဲးတၢ်
လၢအါမံၤ ဒီးဘၣ်ယးဒီးဖိသၣ်အတၢ်ဆဲးတၢ်
လၢဒီးအကျိၣ်အထူအထံးဒ်အအိၣ်အသိးလီၤ.
ခံမံၤတမံၤပနၢ်လၢဖိသၣ်ဘၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတ
ဖၣ်ကဘၣ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်မၤလိတၢ်
အဂီၢ်ထဲသိးသိးဒီးပုၤလၢအတဘၣ်သုးလီၤ
ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သၢမံၤတမံၤပနၢ်လၢဖိသၣ်ခဲလၢ
အခွဲးအယၢ်အိၣ်ထဲသိးသိး ဒီးအသးအိၣ်ဒိၣ်
ထီၣ်ထီထီၣ်လၢပဲၤ, မုၢ်ခွါတစံး, တၢ်ဘျီတၢ်
ဘါမ့ၢ်ဂ့ၤ, န့ၣ်ထာမ့ၢ်ဂ့ၤ, အပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဒိၣ်

တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါမ့ၢ်ဂ့ၤ, တကွဲးနီၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ
လီၤ. လၢခံကတၢ်ပနၢ်လၢ တၢ်တမၤဆူၣ်မၤ
စိးဘၣ်လၢဖိသၣ်အသိး ဒီးယုၢ်ဒီးဖိသၣ်လၢအ
တၢ်ကလုၢ်ကတိၤအပူၤ, လၢနီၢ်ခိ, ဒီးနီၢ်သး, က
မၤဘျူးဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ဆူၣ်
ချ့ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်မၤဘၣ်လိၢ်တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်
ဂ့ၢ်ဖုၣ်ဆၢလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးဘၣ်လၢ
ခံလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

ပတၢ်သိၣ်လိမၤယုၤအဂီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ် အိၣ်
သ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢ တၢ်လၢတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီ
ထီၣ်ဖိသၣ်ခိဖျိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢပထံၣ်သ့တဖၣ်
အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်တိၢ်ကျဲၤလၢတၢ်သိၣ်လိတၢ်
သ့တၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ထံၣ်သ့န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်
ထီထီၣ်ဖိသၣ်တဂၤစုၣ်စုၣ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်
လီၤကဝီၤပူၤ ၇ ကဝီၤအပူၤလၢအမ့ၢ်...တၢ်ဟ်
သ့ၣ်ဟ်သး, နီၢ်ခိ, သးအတၢ်သ့ၣ်ညါ, တၢ်ယိထံ
ဆိကမိၣ်တၢ်, သးလၢအထုတၢ်သ့, ဒီးတၢ်ရူလိၢ်
အပူၤလီၤ. သရၣ်တဖၣ်အတၢ်တိၢ်ဟ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်
သိး တၢ်ဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါဒီးပုၤဂၤကအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်
လီၤ. ဖိသၣ်တဂၤဒီးတဂၤလီၤဆိလိၢ်သးလၢနီၢ်
ကစၢ်, အစိးပီၢ်, အနံၣ်အလါ, ဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိ
တဖၣ်လၢကဒုးကဲထီၣ်သရၣ်အတၢ်မၤလၢအကီ
အခဲ, ဒီးအဘျူးအဖျိၣ်အိၣ်လၢသရၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်
ကိးလီၤ. တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤအဂီၢ်အဝီလၢ တၢ်
ဟ့ၣ်ထီၣ်လၢလံၢ်ပူၤန့ၣ် ဟ်အသးလၢအကဟ့ၣ်
ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါသရၣ်တဖၣ်လၢအသးအိၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်
တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢဖိ
သၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ် လၢအတၢ်မၤအပူၤ

နဲ့လီး. တာကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အီး, လာစဲက တာတုတၢ်ဂီၤအးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်သိၣ် လိအဘျၣ်ဒီးမၤဝဲလၢတမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ကွီ အဆၢက တၢ်အတၢ်သိၣ်လိအခါဘၣ်လီး.

ပရဲၣ် ကျဲၤပၢ် လံာ်တဘျၣ်အံၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်သံကွၢ်ခိၣ်တီတဖၣ် လၢပသံကွၢ်လီၤပသးဒၣ် ဝဲလၢပတၢ်ဖံးတၢ်မၤကိးနံၤဒီးအပူၤ ဒီးတၢ်သံ ကွၢ်ပုၤလၢပမၤလိသ့သးအခါလီး. လၢအဆၢ ဒိၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ် ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးဒီးဖိသ့ၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီ ထီၣ်န့ၣ် တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်ဝးဝးဒီးတၢ်သံကွၢ်သၢထံၣ် လီး. တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (Art) န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤ လဲၣ်, ပမၤလိအီးသ့ၣ်လဲၣ်, ပမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီ ထီၣ်ဖိသ့ၣ်လဲၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃး ပီညါ စၢ်ဒီးဖိသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်န့ၣ် ပမၤန့ၣ်အီးလၢ ဝံတၢ် လိဝဲနဲဖဲလ် (Victor Lowenfeld) အလံာ် ပူၤလီး. လၢ ၁၉၄၇ နံၣ်န့ၣ် အဝဲစးကျဲးရၤလီး အလံာ်တဘျၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဒီးသးခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ် (Mental Growth) လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ပိထံကွၢ်ဆိက မိၣ်တၢ်ဒီးသ့ၣ်သးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဒိၣ် ထီၣ်ထီထီၣ် ၆ ပတီၢ်လၢ ဖိသ့ၣ်အတၢ်ကွဲးတၢ်ဂီၤ အပူၤန့ၣ်လီး.

ဖိသ့ၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အကျိၤအကွၢ် အံၤ လီးဆီန့ၣ်ဒီးကျိၤကွၢ်လၢပုၤဆိးကါဝဲလၢ ကွီဖဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲတၢ်သိၣ်လိမၤ ယုၤဒ်လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်(curriculum) အိၣ်ဝဲ အသိးန့ၣ်လီး. လၢကျိၤပူၤန့ၣ် ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ် တၢ်ထီၣ်ဒုးအီးလၢအမးဒီးတၢ်ဒီးစးအဖီခိၣ်န့ၣ် လီး. တုၤမ့ၢ်ပမၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်ဟူးတၢ် ဂဲၤလၢတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ဖိသ့ၣ် ဒီးပဆိးကါဖိ

သ့ၣ်ဒၣ်ဝဲ မၤလိတၢ်လၢအတၢ်မၤအပူၤလီး. တၢ် သိၣ်လိယုၤအဂ့ၢ်အဝီန့ၣ်လၢအပညိၣ်ဃီၤ တၢ်ဆူတၢ်မၤဒီးတၢ်မၤလိန့ၣ်ဆံးအါ ဒီးတမ့ၢ်ဘၣ် တၢ်ကဲထီၣ်ဒီးအနီၣ်ဂံၢ်ဆံးအါဘၣ်. ဖိသ့ၣ်တၢ် မၤန့ၣ်ပတထီၣ်အီးဒီးအမးဘၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ခံမံၤ အယိတၢ်တမံၤန့ၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီ ထီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလဲၤသးဆူညါတနဲးနဲး ဒီးတၢ် ထီၣ်အီးဒီးတၢ်စံးဆၢလၢအကမၣ်အဘၣ်တသ့ ဘၣ်န့ၣ်လီး. ခံမံၤတမံၤန့ၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်သိၣ်လိအ ဂ့ၢ်အဝီတိာ်ပၢ်လၢအကဆိၣ်ထွဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကမၤလိတၢ်လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီး. တ ယံာ်ဘၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်န့ၣ်အသးအိၣ်ထီၣ်ဒၣ်ဝဲအ တၢ်ဒီးပၢ်ဒိၣ်အသးလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အပူၤဒ် အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ဒီးအပတီၢ်ဒၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီး. ဖိသ့ၣ်ခဲလၢကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိအဂ့ၢ် တမံၤမံၤလၢအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤဒီးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ် တၢ်လၢအကါဒိၣ်လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်အ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အသရၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ပုၤတ အိၣ်လိတဲာ်နီတဂၤဘၣ်. ပတဆၢမ့ၢ်လၢပ ပုၤကျိၤဖိတဖၣ်ကကဲထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အသ့က တၢ်ဘၣ်. ပကမၤသကိးတၢ်တပူၤဃီဒ်သိးဖိ သ့ၣ်တဖၣ်ကဒိၣ်ထီၣ်ဒီးကဲထီၣ်ပုၤကညီလၢအ ဘၣ်ဂီၢ်ဒီးဟူးဂဲၤကဲဝဲလၢပုၤတဝါပူၤန့ၣ်လီး.

အဆၢဒိၣ်ခံန့ၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢတၢ်ထံၣ်သ့ယဲာ်ကပၤလီး. လၢလံာ်အံၤအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်မိာ်ပုၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢပုၤထံၣ်သ့ ဒီး တၢ်မ့ၢ်ပၤန့ၣ်ယုၣ်တၢ်သးဝံၣ်, တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်, ဒီးန တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်ဖိသ့ၣ်ကအဲၣ်ဝဲဒီးဘၣ်ဘျူးအဝဲ သ့ၣ်ဒိၣ်တက့ၢ်လီး. ပပၢ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဖီအိၣ် တုၤအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ပျး (ဖဲပဘျၣ်ပတီၢ်ဂုၤလၢ ပကန့ၣ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢပကသ့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်

ဘိ လာတတ်သည့်ညီနောင်) ဇီးဒူးကထိုင်တတ် သွတ်ဘတ်အတီး ဆူတတ်အိပ်မူအိပ်ဂဲအတတ်သွ တတ်ဘတ်နွန်လီ။

တတ်သိပ်လိအကျိအကျဲနွန် ဟ်ဖျါထိုင်ဝဲ လာအဆာဒိပ်သာ ခံတီးလီ။ တာတတီးနွန် တတ် ဘတ်နွန် ကျဲလာဖိသပ်အတတ်မလိဒ်လဲဉ် တဲဖျါ ထိုင်ဝဲဘတ်မဒ်လဲဉ် ဇီးခံတီးတတီးနွန် တတ်က တတ်ကတီးဟ်တတ်မလိဒ်သိး တတ်သုတသးပုဉ် နီဉ်နီ တမံတဂူ ကွာ် နှ်လတ်က ဆူးကတူ ဆူ တတ်ကူဉ်ဟ်အဂုာ်အဝီ ဇီးတတ်ပဆုတ်မလိအ တီးနွန်လီ။

လာအခိဉ်လွံအပူနွန် ပလူယုထာနွန်တတ် သွတ်ဘတ်အတတ်ဟူးတတ်ဂဲအဒိအတတ်တဖဉ် ယုဉ်ဇီးတတ်ဂီလာပူဒိဝဲတဖဉ် ဇီးတတ်ဟ်ဖျါလာ သရဉ်အဂီၢ် ဒ်သိးကမကွာ်ဇီးပုကွိဖိလီ။ တတ် ဟူးတတ်ဂဲအကတတ်ကတတ်အိဉ်ဘတ်လာ တတ် ဘတ် မလိနွန်ဇီးသိဉ်လိနွန်ဘတ်။ ပဆာမုာ်လတ် လာလံာ်အံၤ အပူတခါနွန် ကမ စာသရဉ်လာ ကကူဉ်ထိုင်နွန်တတ်ဟူးတတ်ဂဲအသိသွတ်တဖဉ် လာကဆဲးယုနွန်တတ်လာအဟဲဟ်ထိုင်လာအသး ပူနွန်လီ။

တတ်တုနွန်မနွန်နွန် ပုကီးဂမသုလီ။ တုမုာ်ပကွာ်တတ်ဆူဟီဉ်ခိဉ်အံၤ လာပမဲာ်ချံဆုံဆုံ ဖိနွန် ပကထံဉ်လာဖိသပ်တနီအဂီၢ် ခိဉ်ယာအ တတ်အိဉ်သးလာအဂီၢ်နွန် တတ်ဘိဉ်တတ်ဘာတအိဉ်

ဘတ်။ တတ်သွတ်ဘတ်လာ တတ်မဒိဉ်ထိုင်ထီထိုင် ဖိသပ် တတ်တုထိုင်မထိုင်တတ်ဟူးတတ်ဂဲနွန် ဟုဉ် ထိုင်ခိဉ်ယာ ဘိဉ်ဘာ ဒ်သိးဖိသပ်တဖဉ်ကဖိ ထိုင်ဖးထိုင် ဒ်အနီၢ်ခိဉ်ကစာဒ်ဝဲအသိးနွန် လီ။ တတ်သွတ်ထိုင်တတ်ဒိဘူးဒိတတ်လိာ်သးလာ တတ်နတ်အိဉ်လိာ်သးဒီးတတ်ဟ်ကဲလိာ်သးအပူ လာဖိသပ်ဇီးသရဉ်အဘာဉ်စာနွန် အလီၢ်အိဉ် လာတတ်ကတုထိုင်မထိုင်နွန် တတ်သးအိဉ်တတ်ဘိဉ် တတ်ဘာလာအပျဲဖိသပ် ဇီးသးပုာ် ဒ်သိးကကွာ်တတ် ဆူဟီဉ်ခိဉ်လာအမဲာ်ချံဆုံတဖဉ်ဇီးကထိုင်ပုတု ထိုင်မထိုင်တတ်သုနွန်လီ။ တတ်တုထိုင်မထိုင် တတ်အံၤ အါဘျီတတ်နတ်ဟ်ကမဉ်အီလီ။ ပညီနွန် ဟ်ကဲလာအမုာ် တတ်အသိလီဆိတမံမံလီ။ ဘတ်ဆဉ်မုာ်တတ်အါနွန်ဒံးအဝဲနွန်လီ။ တတ်တု ထိုင်မထိုင်မုာ်တတ်ဟ်ဖျိဉ်ယုဉ်တတ်တဘျူးမံ တတ် ဒူးအိဉ်ထိုင်နွန်တတ်၊ တတ်ဆိကမိဉ်ချ၊ တတ်ဆိက မိဉ်တတ်လာကပိာ်ကပ၊ ဇီးတတ်ဆိကမိဉ်ထိုင်နွန် တတ်တမံမံလာလာပျဲပျဲ ဇီးကဆူးကတူလီ။ တတ်တုထိုင်မထိုင်တတ်အံၤ တမုာ်တတ်ဟုဉ်နွန်သာ ပုလာ ပအိဉ်ဖျဲဉ်ထိုင်အခါဘတ်။ မုာ်တတ်သွတ် ဘတ်လာတတ်မဒိဉ်ထိုင်ထီထိုင်လာဆာကတီးယံာ် အပူလီ။ အကါဒိဉ်နွန်အအံၤ တတ်တုထိုင်မ ထိုင်နွန် မုာ်တတ်သွတ်ဘတ် အတတ်မကွာ်လာပု တဂလ လာအသးအိဉ်မဂူထိုင်အတတ်အိဉ်မူအ ဂူကတတ်တဂလအဂီၢ်လီ။

အဆာဒိဉ် ၁

ပိညါစာ် (Art) စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

ပိညါစာ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤအသးလီၤဆီတခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးအိၣ်ဝဲအါမံၤလၢ ပိညါစာ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တ့ၢ်တၢ်ဂီၤန့ၣ်ဟဲကဲထီၣ်ထီၣ်ဒၣ်ဝဲလၢဖိသၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲပုၤကညီအန့ၣ်ဆၢၣ်အကျါတမံၤလၢကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တခါန့ၣ်လီၤ.

ပဝဲပုၤနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ပတကွဲးတၢ်ဂီၤလၢဘၣ် ပဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်လၢကျဲအဂၤတဖၣ်လီၤ. ပဂဲၤကလံၣ်, ပသးဝံၣ်တၢ်, တဲသကိးတၢ်ဒီးတံၤသကိးတဖၣ်, အီသံးဒီးကျဲအဂၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်သးထူဟံၣ်ထီၣ်တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤန့ၣ် ပုၤကညီယုကျဲလၢကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အကျိၤအကျဲလီၤဆီလိာ်သးအါကလုာ်ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလီၤဆီ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤတဂၤစုာ်စုာ်အတၢ်ဟံၣ်သးလီၤဆီအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢပုၤတနီၤနီၤအဂီၢ် ပိညါစာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်န့ၣ် ဒုးန့ၣ်တၢ်သးအဲၣ်စဲတဖၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်မ့ၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်

အဲၣ်, နီၢ်ကစၢ်တၢ်သးအိၣ်ဟံၣ်ဖျါဒီးတၢ်တမံၤမံၤလၢအမၤမ့ၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်သးပုၤန့ၣ်လီၤ. လၢပုၤတနီၤအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဖျါသးညီတခါဘၣ်ဆၢၣ်မ့ၢ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်တခါ မ့ၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တနီၤဟံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်စ့ၤထံၣ်ဖဲအံၤ တမ့ၢ်တၢ်စံးဆၢဘၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးဆီမိၣ်ပုၤတၢ်တခါလီၤ.

တၢ်မနုၤဒုးကဲထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်လဲၣ်

တၢ်ကွဲးတၢ်ဂီၤန့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ကဲလၢအမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒီးနတံၤသကိးဖျါသးအဂီၤန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်လဲၣ်. တုၤမ့ၢ်ပဒီးန့ၣ်ပတံၤသကိးအဂီၤလၢတၢ်အိၣ်သကိးတၢ်အပူၤဒီးတၢ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနီၣ်မၤယါတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖိတစဲးလၢပုၤအိၣ်ပျဲၤ, မတၤမတၤပၣ်ယုာ်, ဖိသိးကက့ၤသ့ၣ်နီၣ်

ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖျါသးညီအဆၢကတီၢ်တဘျီန့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဖဲအံၤန့ၣ်တၢ်ဒိန့ၣ်တၢ်ဂီၤန့ၣ်မၤစၢၤပုၤဖိသိးပကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤ. မ့ၢ်ပုၤတဂၤဒၣ်ဝဲအတၢ်လီၤ. နမ့ၢ်ကွၢ်ပုၤဂၤအဂီၢ်ဒီးတမ့ၢ်လၢနတသ့ၣ်ညါဘၣ်ဒီးတမ့ၢ်တၢ်အခီပညီအိၣ်အါအါဘၣ်. လၢအဂၤတပၤန့ၣ်ပုၤလၢအတသ့ၣ်ညါ (မိ

နာလံစာ) Mona Lisa ဘဉ်တဂအ
 သူဉ်အသးဟူးဂဲထီဉ်သုဒဲးလါ (မံ
 ခါလ်အဲကွလိဉ်) Michel Angelo
 အတဲကွဲးတဲဂါအပူဒဲးလါ. လါ
 ပုတရူး ဖိ အတဲ ကွဲးတဲဂါ အပူ
 တဲဂါတဖဉ် မ့ဉ်ညီနီတဲမုာ်ဆုဉ်မုာ်
 ဂါ, လါတဲဂါ မုာ် ဆုဉ် မုာ် ဂါ ဒ် က
 စာကလိ, ပုာ်မုာ်သီထီ, ထီဉ်ဖိလံဉ်
 ဖိ, သုဉ်သုဝဉ်သုဉ်ဒဲးဖိတဖဉ်လါ.

ယထံဉ် ဘဉ်တဲဂါ ကွဲးသးတခါတဘျီဘဉ် ယး
 တဲဂါခါဂါခါဒဲးယတသးပူနီဉ်နီတဘျီဘဉ်.
 တဲဂါမအသးဒ်ကလံခုဉ်န့ဉ်နးဝဲထဲလဲဉ်န့ဉ်ယ
 တူာ်ဘဉ်လါအိဉ်မးခုဉ်ယုာ်ကလံလါယအးပူဖဲ
 ယဆါထါဉ်အခါဒုဉ်လဲဉ်လါ. ဘဉ်ဆဉ်တဲဂါ
 တခီမုာ်ဒုဉ်တဲကွဲးဒဲးကသံဉ်ထံသုလါတဲကံညါ
 သတိာ်အလါဇါလါ.

တဲသုတဲဘဉ် (Art)န့ဉ်မုာ်တဲလါယးယု
 လါ. ဘဉ်ပမဲဉ်မုာ်ဒဲးလါဆီလါလး, မပျံမ
 ဖူးနု, တုဒုဉ်လဲဉ်လါကွာ်တမုာ်ဘဉ်, ဒဲးသနု
 ထီဉ်သးလါတဲကစီဉ်အိဉ်လါအပူလါ

အကွာ်အဂါအိဉ်ထီဉ်သုအကလုာ်ကလုာ်,
 တူာ်နံဉ်လါအကယု, မ့တမုာ်တူာ်ထဲယဲာ်မံးနံး
 လါ. မုာ်ဆဉ်ဖိကီာ်ဖိလါနဖီဉ်န့ဉ်ဒဲးယုသုဉ်ညါ
 အီကီ, မုာ်တဲလါအဒုးအီနုအဖိဇါ. အိဉ်လါ
 ထံကျါလါခိသုဇါဒဲးမုာ်တဲဖိယာ်ဖိလဲဉ်. မပကွာ်
 သကိးယိယိလါတဲသုတဲဘဉ် (Art)န့ဉ်ပုသု
 တဲဒိဉ်မုာ်, ဒဲးပုသုလံဉ်သုလဲာ်တဖဉ်တဲဖျါထီဉ်
 အဂုာ်တကွာ်.

- တဲသုတဲဘဉ် (Art)မုာ်တဲမဒဲးန့ဆဉ်, ပ
 ထူးထီဉ်အခီပညီ, ဂုာ်ကျဲးစားနုာ်ဟါလါပထံဉ်
 ဘဉ်ဝးတရံးပု

- တဲသုတဲဘဉ် (Art) န့ဉ်မုာ်တဲဟ်ဖျါထီဉ်လါ
 ပမုာ်မတဲ, တဲသကဲးပဝး
- တဲသုတဲဘဉ် (Art)မုာ်တဲဆဲးကျိးလိာ်သး
- တဲသုတဲဘဉ် (Art)မုာ်တဲဟ်ဖျါထီဉ်ပသး
- တဲသုတဲဘဉ် (Art)န့ဉ်ပုကညီတုဝဲ
- တဲသုတဲဘဉ် (Art)န့ဉ်မုာ်တဲလါမမုာ်ပု
 သးလါ

ပစံးဘျူးဘဉ်ပုသုလံဉ်သုလဲာ်တဖဉ်လါ.
 ဘဉ်ဆဉ်ပလဲဆုညါသုဒဲးဇါ. သုဝဲသုဉ်. တဲ
 ဂုာ်တဖဉ်အံတလါတပျဲဒဲးဘဉ်. တဲဖျါထီဉ်ဒုဉ်
 တဲသုတဲဘဉ်အက့အခီလါဆီတဖဉ်လါ. အ
 လါအိဉ်လါပကဆိကမိဉ်တဲသုတဲဘဉ်လါအ
 မုာ်တဲဟ်ဖျါထီဉ်ယုာ်တဲတဖဉ်အံဒဲးသိးပနုာ်ဟါအီ
 ကသုန့ဉ်လါ. မုာ်လါအကယုကယုအါအယိ,
 တဲသုတဲဘဉ် န့ဉ်ပုဝဲဒုဉ်ဒဲးတဲသံကွာ်ဒဲးဒိဉ်
 ထီဉ်ထီထီဉ်ဒုဉ်ဆုညါတဘိယုာ်ယီဒဲးပဝဲဒုဉ်ပုက
 ညီအသိးလါ. တဲတမံမံအံမုာ်တဲလါတဲ
 လါတဲကအိးထီဉ်ယာ်နသးန့ဉ်မုာ်တဲလါအလါ
 အိဉ်သပုာ်တဲလါပမတဲဒဲးတဲသုတဲဘဉ်(Art)
 အံန့ဉ်လါ.

ကဆီတ်သုတ်ဘဉ်လတ်တုတ်ဂီ (Elephant Art)

လတ်မလီလီဖဲစတူဒီယို (studio Xang) ဖဲတ်သိဉ်လီမယုပုကကဲသရဉ်တဖဉ် အလီနဉ်ပုကကိဖိတဂဲထဲထီဉ်တုတ်ဘဉ်ယးတုတ်သုတ်ဘဉ်အတ်မ (Artwork)လတ်သုဉ်ဒီးကဆီဒုးအိဉ်ထီဉ်နဉ်လီ. တံးစံးကတိလိဉ်သးသုဉ်ပိသးဝးဂုမးအိဉ်ထီဉ်ဝဲလီ. လတ်အကတုတ်နဉ်ပုမလီသုသးတဖဉ်တံးသံကွါအဝဲသုဉ်မုဆဉ်ဖိကီဖိမလတ်ပုထီဉ်တုတ်ဂုလတ်အဖိခိဉ်ယုခါနဉ်ခါ. ဆဉ်ဖိကီဖိတုတ်ဘဉ်ဒီသုဉ်ဒီသးသုဘဉ်ဆဉ်အဝဲသုဉ်လုပိဉ်ဒုတ်အတ်သးဟံထီဉ်လတ်အပုလီ. လတ်နုဆဉ်ပုတုတ်သုတမုတမုကဆီတဖုတယုထာနုတ်ကွဲးတုတ်ဂီအတြး (paint brush) ဒီးကသံဉ်ထံလတ်အကကွဲးတုတ်ဂီဘဉ်. ကဆီလတ်အတုတ်ဂီနဉ်မပိဉ်ဒုတ်ကဆီကွါအခံဒ်ကဆီကွါမအိအသိးတမံယိဒ်သိးလတ်အကဆီထုးသုဉ်အသိးလီ. နမုသံကွါကဆီမုအအဲဉ်ဒီးကွဲးတုတ်ဂီခါဒီးအဝဲကတဲနုသုဉ်သုဉ်လတ်အသးအိဉ်ဒုတ်ပုလတ်ကျါဖဲအအိဉ်ညီနုနဉ်ဒီးအိဉ်ဝဉ်ဘိဝဉ်လဉ်နဉ်လီ. တံးယုထာဒုတ်ပုတဂဲအတ်, တံးဟံလီသးဒီးတံးသဘျုလတ်ကဟံဖျါ

ထီဉ်ပုသးနဉ်မုတ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်တုတ်သုတ်ဘဉ် (Art) လီ.

ပုကညီအတ်သုတ်ဘဉ် (Art)ဒီးဆဉ်ဖိကီဖိအတ်မလံလတ်အတ်လီဆီနဉ်မုဝဲလတ်ပုကညီနဉ်ယုထာနုတ်ဝဲတံးကွဲးတုတ်ဂီဒီးဒုးကထီဉ်တုတ်သုတ်ဘဉ်လီ. ပုကညီနဉ်စူးကါဝဲတုတ်သုတ်ဘဉ် (Art)ဒ်သိးအကဒုးနဲဉ်ဖျါထီဉ်တုတ်အိဉ်လတ်အသးပုမုတမုအတ်ထံဉ်ဟီဉ်ခိဉ်နဉ်လီ. နထံဉ်ဘဉ်တုတ်သုတမုဒုးဒိဉ်တံးဒီးဟံးနုနီဉ်ကတုတ်လတ်အကကွဲးဖျါထီဉ်အတ်သးဒိဉ်မုတမုအတ်အဲဉ်, မုတမုတံးလတ်အကလီဉ်ဖျါထီဉ်တုတ်သုလတ်ဟီဉ်ခိဉ်အံးနဉ်ခါ...ပုကွါကီကမုမးလီ.

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဧါမ့တမ့ၢ်န့ဆၢၣ်လဲၣ်

တၢ်သံကွၢ်အဂၤတမံကဒီး...မ့ၢ်လီၤန့ၣ်ဒီး တၢ်ကွဲးမ့ၢ်လီၤန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ဖဲလဲၣ်တခါမ့ၢ်တၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်လဲၣ်. ပှၤတနီၤကစံးခံခါလၢၣ်, ဒီးတနီၤ ကစံးလၢတၢ်ကွဲးတၢ်ဂီၤတခါလီၤ.

နီၢ်နီၢ်တခါန့ၣ်ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ. န့ဆၢၣ်တယုထၢလၢ အကပံလၢဘၣ်. ပံလၢဒၣ်ဝဲလီၤ. မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ န့ၣ်ဒၣ်ဝဲလၢအကစၢ်အကျဲဒၣ်ဝဲဒီးအနံဒၣ်ဝဲအ ပှၤယုၣ်ဒီးမူခိၣ်အလံၤသိၣ်ဂီၤဒၣ်ဝဲဒီးအလွဲၢ်တ ဖၣ်လၢမူကပိၣ်လီၤမ့ၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအပီ လီၤ. န့ဆၢၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အထူအထံးဒ်သိးပှၤက ညီကတုန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်လီၤန့ၣ်ဒုး အိၣ်ထီၣ်ပသးလၢပကဒုးအိၣ်ထီၣ်, တုထီၣ်န့ၢ်

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးတၢ်ဂီၤန့ၣ်တမ့ၢ်ဒ်သိး မ့ၢ်လီၤန့ၣ်အသိးတၢ်နီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်ဒ်လီၤမ့ၢ်လီၤ န့ၣ်ခိဖျိပှၤဆွဲတၢ်ဂီၤတဂၤအမဲၣ်ချဲဒီးအသး လီၤ. အပီတၢ်ဆွဲတၢ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်လီၤန့ၣ်မ့ၢ်န့ဆၢၣ်လီၤ.

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးတကလုာ်

ပနာ်သပှၢ်ကတၢၢ်လၢနနၢ်ဟူဘၣ်တၢ်ဝဲအံၤခဲအံၤခဲအံၤ ဘၣ်ဆၣ်တၢ်နီၢ်နီၣ်တခီန့ၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ် ဆဲးကျိးဝဲတၢ်မနုၤလဲၣ်. ပမ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤလၢတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအပူၤန့ၣ်မၤစၢၤပုၤသ့ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါတၢ်မိၢ်ပုၤလၢတၢ်စိာ်ထီၣ်စိာ်လီၤခီဖျိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်သီခါဖှၣ်တၢ်ဆွဲတၢ်ဂီၤလီၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်စိၤပူၤဒီးတၢ်ဂီၤမူအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးကွၢ်မ့ၢ်ပုၤတ့တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤအံၤလၢစိၤမနုၤလဲၣ်တက့ၢ်

ဘၣ်ယးတၢ်ရူ ဆဲးကျိးလိာ်သး

ပုၤလၢတၢ်ဆွဲအဂီၢ်တဖၣ်ကမ့ၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤလၢစိၤလိၣ်စိၤပၤ, နီၢ်ပၤမုၢ်, တၢ်အခ့အပုၤ, ပုၤမၤဝဲဖိ, ပုၤမၤန့ၢ်ဆူၣ်ပုၤဂၤအထံအကီၢ်ပူၤဒီးအဂုၢ်ဂၤတဖၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢပုၤဆွဲအီၤန့ၣ်ကလိၣ်ဖျါထီၣ်န့ၢ်ပုၤကညီအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအတၢ်အိၣ်သး, မ့တမ့ၢ်ပိာ်မုၢ်ပိာ်ခွါအပတီၢ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်လီၤ.

ဖၣ်မ့တမ့ၢ်ကွဲၤဟ့ၣ်ဟိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ပုၤကညီသးအိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးလဲလိာ်က့ၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤလၢခံလၢညါတဖၣ်

တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤလၢခံလၢညါတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါဒီးအါတက့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤလၢကပီၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, တၢ်မၤလၢကပီၤစိၤပၤနီၢ်ပၤမုၢ်တဖၣ်ထီၣ်ပၤတၢ်, တၢ်ပၢ်ဆါဒီးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါလၢပူၤလၢကစၢၤတဖၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤအါမံၤအါမ့ၢ်အိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအဂ့ၢ်ဖိခိၣ်, ဒီးတၢ်တ့ဆွဲအီၤလၢကျဲတဘိဘိလၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, တၢ်စူၢ်တၢ်နာ်ဒီးတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအယိလီၤ.

ဘၣ်ယးတၢ်စိၤတၢ်ပီၢ်ဒီးတၢ်ကုၣ်သ့ကုၣ်ဘၣ်

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးအတၢ်ကုၣ်သ့ကုၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဆိၣ်ထီၣ်ပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဖၣ်လၢကတ့ထီၣ်မၤထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အဒုကလၢတမံၤမံၤမ့တမ့ၢ်လဲလိာ်ဒ်သိးကဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်ဒီးတၢ်စူၢ်တၢ်နာ်လၢအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါတဖၣ်လၢအခါဖဲန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးတၢ်သ့စုခိၣ်ဘၣ်ခ့ခါတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ (ထဲခဲနိလိက့ၤ)

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်သ့စုခိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤမ့တမ့ၢ်တၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်အတၢ်မၤအပူၤလီၤ. ထဲန့ၣ်တကးဘၣ်တၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်ဒုးကဲထီၣ်မၤထီၣ်ဆွဲထီၣ်တၢ်ဂီၤ, တၢ်ကွဲးတဖၣ်လၢလ့ပုၤလၢထံလၢပူၤတဖၣ်, တၢ်လုာ်ဟံၣ်အတၢ်ဂီၤဆွဲသးတဖၣ်, တၢ်စိးပူၤလၢလၢအလိာ်တ

ဟံၣ်ဖိယီဖိ, ပုၤတဂၤအတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤကဲထီၣ်သးအါမး

လာပျာမတတ်တကအတတ်အိန် မူပူအတတ်ထိန်ဂဲ
 အီအယိလီ. ဇ်နထိန်ဘဉ်အသိးတတ်သုတတ်
 ဘဉ်အတတ်မတခါဒုးဟ့ဉ်ထိန်န့န့တတ်ခုသုဉ်,
 တတ်သုဉ်နိဉ်ထိန်, တတ်ဂုတ်တတ်ကျိဘဉ်ယးပူတု
 ထိန်တတ်တကအန့ဆာဉ်ခိဉ်ယးဒီးပူလအတု
 တတ်တကအဂုတ်လီ. ပူလအတုလီန့တတ်သု
 တတ်ဘဉ်လာတတ်ထိန်အီသုန့ကဟ့ဉ်ထိန်တတ်ဂုတ်
 တတ်ကျိ. တဘျီဘျီလာတတ်တပတ်သုဉ်ပတ်သးဘဉ်
 အပူ, အယုဉ်အိဉ်ထဲလဲဉ်ထဲလဲဉ်လီ. ဖိသဉ်
 တကကွဲးတတ်ဂီမုတမုဉ်သုဉ်ညါတတ်စိးပူတခါဒီး
 ဖိသဉ်အတတ်ထိန်န့အကုတ်အဂီကဖျါထိန်
 လီ. ဖိသဉ်အတတ်သုတတ်ဘဉ်န့ကတဲဘဉ်ပူ
 ကွတ်တတ်တကလအဖိသဉ်အဂုတ်ဒီးအခိဉ်ယးအဂုတ်
 လီ. သုဉ်နိဉ်ထိန်လအဖိသဉ်န့မတတ်တသုထဲ

သိးပူနီဒိဉ်ဘဉ်တကုတ်. အဘျီအါဒဉ်တကုတ်
 တတ်သုတတ်ဘဉ်အတတ်မန့ဉ်မုဖိသဉ်အတတ်ဆဲး
 ကျိးကကျိအကွတ်ဘဉ်ဆဉ်ပူနီဒိဉ်တထိန်လ
 မဲဉ်ခဲလတ်ဘဉ်. လာတတ်အံအယိအကါဒိဉ်ဝဲဒဉ်
 လာတတ်ကမဖိသဉ်ကတိတတ်လာအတတ်သုတတ်
 ဘဉ်အတတ်မအဂုတ်အကျိလီ. နီနီန့ဉ်,ကမု
 ဝဲတတ်မတတ်တီလာပူဆဲတတ်ဂီလာအနီဒိဉ်သုဉ်တ
 ဖဉ်လီ.

တတ်ယုထိန်န့န့တတ်ပိဉ်ထိန်အခံသုဒီးတတ်
 မလိသုသးကတီ, ဒီးဘဉ်မစူးကါတတ်သုတတ်
 ဘဉ်အတတ်မဖဲလဲဉ်ဒဲလဲဉ် (ကသံဉ်ထံအလွဲ, ဝဲ
 စဲးကျဲးပိးနဲး, စိပူတတ်ဒီးအဂတဖဉ်) ဆက
 တီအဂတတိကဒီးကဘဉ်မုတတ်ဒုးအိဉ်ထိန်
 တတ်တုန့တတ်မန့လာအဝံတဖဉ်လာတတ်စူးကါ

တတ်စုသုခိဉ်မအံ, မုတမုတတ်ဒုးအိဉ်ထိန်တတ်စုသုခိဉ်မအပူလီ.

တတ်ယုထိန်န့အတတ်နဲဉ်ကျဲလာတတ်သုတတ်ဘဉ်တတ်မ (Artwork) တမံမံ

ပူတကကမလိဘဉ်ယးတတ်သုတတ်ဘဉ်အတတ်မ (Art)ခိဉ်ဖျိကွတ်ဝဲဒဉ်ဒီးလဲခိဉ်ဖျိဝဲလီ. ဝဲနကွတ်
 ဝဲဒဉ်တတ်သုတတ်ဘဉ်အတတ်မတမံမံယုဉ်ဒီးနပူကျိဖိန့, အအိဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးတတ်သံကွတ်လာကသံကွတ်အ
 ဝဲသုဉ်လာကပဆုအဝဲသုဉ်ဆူကနပံယိဉ်ယိဉ်ဘဉ်ယးတတ်လာအဝဲသုဉ်ကွတ်ဝဲန့လီ. တတ်လာအဖိ
 လတ်အံမုဝဲတတ်အဒီလာတတ်ပဆုအကျဲလာတတ်ယုထိန်န့အီလာနကသုအီယုဉ်ဒီးတတ်သုတတ်ဘဉ်
 အတတ်မတကလုဉ်ဂုတကလုဉ်ဂုအဂီ...ဒ်အမုတတ်ဆဲတတ်ဂီ, တတ်ဖူထိန်တတ်အလွဲ, တတ်စိးပူ
 တတ်, တတ်စဲးကျဲးဒီးအဂုတ်အဂတဖဉ်. တတ်သုတတ်ဘဉ်အတတ်မ (Artwork)လာအမုတတ်ဒိတတ်ဂီဒီးတတ်
 သုတတ်ဘဉ်အတတ်မ (Artwork)ဒဉ်ဝဲန့တတ်သု
 အီသုလာကဒုးနဲဉ်ပူကျိဖိတဖဉ်လီ.

တတ်ပတီ - တတ်လဲခိဉ်ဖျိ

ဟ့ဉ်ကျိဖိတဖဉ်တတ်ဆကတီလာကလဲခိဉ်
 ဖျိဝဲတတ်သုတတ်ဘဉ်အတတ်မ (Artwork) လာတတ်
 ဘျဉ်တတ်ဘျဉ်အပူဒီးမုဝဲလီခံစးထိဉ်တဉ်ပိဉ်
 သကိးခိဉ်ဖျိသံကွတ်ကျိဖိတဖဉ်တတ်သံကွတ်

- ဝဲနထိန်ဘဉ်ဝဲဒဉ်တတ်သုတတ်ဘဉ်တတ်မ တခါ
 အံ နပတ်သးဒဲလဲဉ်ဒီးနဆိကမိဉ်ဒဲလဲဉ်
- နဆိကမိဉ်အခိပညီမုမနုလဲဉ်
 ဟ့ဉ်ဂံဉ်ဟ့ဉ်ဘါကျိဖိတဖဉ်ဒဲသိးကပတ်ဖျါ
 ထိဉ်အဝဲသုဉ်အတတ်သုဉ်ညါဘဉ်ယးတတ်သုတတ်
 ဘဉ်အတတ်မ (Artwork) တကုတ်. ညီနီတတ်အံ

မုၢ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအလီၤဆီလိာ်သး
 လီၤ. သံကွၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကၣ်ပွဲးလၢ
 ဘၣ်မနုၤအယိအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲဒ်အံၤ
 ဒ်န့ၤလဲၣ်. ဟ့ၣ်ကွၢ်ဖိတဖၣ်တၢ်ဆၢက
 တီၢ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဘျီၣ်ကလၢ
 တဘျီကဒီး, ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဝဲဒ်
 တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤ (Artwork)
 လၢတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအသီဒီးအန့ၣ်
 လၢအသီတဖၣ်အဖီလၢ, ဒ်အသကိးတဖၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဝဲအသိးလီၤ.

“ဂ့ၤဒိၣ်မး” မ့တမ့ၢ် “လၢအသံ” ယဘၣ်သးညါမ့တမ့ၢ်ယတဘၣ်သးဘၣ်တၢ်ကတိၤဒ်အံၤ
 သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်ကတိၤလၢအဒုးမံသ့ၣ်မံသးပုၤကညီဘၣ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကတိၤလၢဒုၣ်ဒွဲၣ်စံးအာပုၤ
 လီၤ. သံကွၢ်ပုၤကွၢ်ဖိတဖၣ်ဒ်သိးကၣ်ပွဲးလၢကျဲမနုၤတဘိလဲၣ် အတၢ်မၤန့ၣ်ဂ့ၤညါမ့တမ့ၢ်လၢအ
 ညါ. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကွၢ်ဖိတဖၣ်ဒ်သိးကဆိမိၣ်ဝဲယိာ်ယိာ်ဒီးသံကွၢ်ဘၣ်ပးတၢ်လၢအထံၣ်ဝဲတဖၣ်
 န့ၣ်လီၤ.

ခံပတီၢ်တပတီၢ် - ဝဲဖးနီၤဖး

သရၣ်, သရၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဒီးခိၣ်တယၢ်, တၢ်လဲၤခီဖျိတၢ်သ့ၣ်ညါ
 တၢ်ကူၣ်သ့ဘၣ်ပးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤ (Artwork) သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤဆူကွၢ်ဖိတဖၣ်
 ဒီးမပျဲက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလီၤတဲာ်တ့ၢ်ဒီးတပျဲဘၣ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်   - တၢ်မၤတခါအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤအဆၢကတီၢ်
ဖဲလဲၣ် - ဘၣ်တၢ်တ့ၢ်အီၤဖဲလဲၣ် - မတၤကဲပုၤတ့ၢ်တၢ်တဂၤလဲၣ် - တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအသ့ဝဲတဖၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ် - သ့ဝဲတၢ်အကျိၤအကျဲမနုၤလဲၣ် - တၢ်မၤအကျိၤအကျဲဒီးတၢ်ယုထၢတၢ်ဖိတၢ်
လံၤန့ၣ်ကမၤစၢပုၤလၢအကွၢ်တၢ်တဂၤကသ့ၣ်
ညါဝဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤ (Artwork)အခိပ
ညီဒ်လဲၣ် | <p>တၢ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ပး</p> <ul style="list-style-type: none"> - တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ, ပုၤဂ့ၢ်ဝီလၢခံလၢပုၤ - လုၢ်လၢ်ထူသန့, သးသမူတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်
ဂ့ၢ်ကျိၤ, ဒီးတၢ်ဘျီတၢ်ဘါလၢခံလၢပုၤ - ပုၤဆွဲတၢ်ဂီၤနီၢ်ကစၢ်အထူအထံးအဂ့ၢ်အကျိၤ,
အတၢ်ဟဲလီၤစၢ, တလၢဘၣ်ပးဒီးအီၤတဖၣ် - တၢ်ဝီးတၢ်လီၤလၢအအိၣ်ဆိးတၢ်လီၢ်, ဒီးသုအ
ကျိၤအကျဲ, စဲဖိကဟၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၢ်, ဒီးပ
ကွၢ်အတၢ်ကွဲန့ၢ်လွဲန့ၢ်ထုးန့ၢ်ပုၤအိၣ်လၢခိၣ်ယၢ
တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ပိာ်
ထွဲထီၣ်အခံသ့ဝဲလၢ ခိၣ်နီၢ်တၢ်မၤလိပတီၢ်လၢကသ့ |
|---|--|

ဝဲတၢ်အကျိၤအကျဲလၢအဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤအပူၤ (တၢ်လွဲၤအထံ, တၢ်စဲးကျဲး, တၢ်စိးပျၤဒီးအဂုၤအဂၤတဖၣ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိလၢကဟဲဆူညါတပတီၢ်

န့ၣ်ပညိၣ်ဝဲလၢကဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်မၤအက့အခီလၢအဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒုးကဲထီၣ်အီၤခိဖျိသ့ဝဲကျိၤကျဲလၢအအိၣ်ဟံဝဲအံၤမ့တမ့ၢ်မၤဂုၤထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်မၤအကျိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ် ကွဲး ကျၢ် တံာ်

တၢ် သ့တၢ် ဘၣ် အ နူဆၢၣ် န့ၣ် မၤကဒံ ကဒါ ပုၤအသးဆိကမိၣ်တၢ်သ့တဖၣ်အသးစးထီၣ်လၢ ပုၤကညီမၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လံၤလံၤလီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အပီးအ လီလၢစူးကါအီၤလၢပတဲတၢ်ယဲၤပူၤဒီးတၢ်စံၣ်စိ တဲစိတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပုၤတဂၤဒီးတဖၣ်အ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤ. ပစူးကါအီၤဒ်သိးပကမၤလိ ဘၣ်တၢ်လၢပုၤယၤဒီးတၢ်လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်ဒီး နၢ်ပၢ်တၢ်မၤအသးခဲအံၤဒီးတဲဆိပာ်တၢ်ဆူညါခိ န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယး စ့ၢ်ကီးဒီးပုၤသးပုၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤ. တဲပုး န့ၣ်စ့ၢ်ကီးပုၤလၢပုၤဖိသၣ်အဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. လၢ တၢ်အံၤအယိ တၢ်စူးကါဖိသၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အံၤဒ်အမ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ယါဘျါလၢဖိသၣ်ဖိလၢ အလဲၤခိဖျိဘၣ်တၢ်အခိၣ်မဲၢ်လီၤလီၤ. အပတီၢ် လီၤဆိလိာ်သးပူၤန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်အခွဲး အယၢ်လၢအကတုၤန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်တၢ်စူး ကါအီၤလၢတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်အကျဲအ ကပူၤအပူၤ ဒ်အိၣ်ဖျါဝဲလၢလံာ်တဘျီအံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ထဲန့ၣ်တကးဘၣ်, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ် မၤတခါလၢလၢန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စဲဘူစဲယးလိာ်သး ဒီးလံာ်လၢတၢ်မၤလိလၢကွီအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအပူၤ စ့ၢ်ကီးလီၤ. လၢတၢ်အံၤအယိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံ န့ၣ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်သိးတၢ်ကထုးဖျိၣ်ကွီဖိတဖၣ် အတၢ်မၤလိလၢစဲအ့ၣ်, ကျိၣ်, တၢ်စံၣ်စိ တဲ စိ, ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိအ

ကျဲအကပူၤအံၤန့ၣ်တၢ်ကီးအီၤလၢတၢ်သိၣ်လိပာ် ဖျိၣ်ယုာ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိပာ်ဖျိၣ်ယုာ်တၢ်အပူၤန့ၣ်သရၣ် န့ၣ်စူးကါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတခါ, အဖိ (ခိၣ်ယၤနူ ဆၢၣ်) ဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအါမံၤလၢတၢ် စူးကါနူဆၢၣ်ခိၣ်ယၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ် ဂ့ၢ် (ခိၣ်ယၤနူ ဆၢၣ်) အဖိခိၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလိစဲ အ့ၣ်ကဲထီၣ်လၢတၢ်မၤလိသ့ၣ်ဝဲ, လၢတၢ်ချဲတၢ် သ့ၣ်, ဒီးအဂၤသ့ဝဲလီၤ. တၢ်မၤလိပုၤကျိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလိထါလၢအတဲဖျါထီၣ်ဖိအကလုာ်က လုာ်လၢအလီၤဆိလိာ်သးအဂ့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလိဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအဂီၢ်န့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်မၤလိ ဝဲၢ်ဖးဒိၣ်သ့ၣ်မူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤသ့ၣ်, စဲအ့ၣ် ဘၣ်ယးပုၤကညီတဖၣ်တထာပာ်ယုာ်ဒီးခိၣ်ယၤ ဘၣ်အဘၣ်သီ, တၢ်မၤဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်ညိကွံာ်, တၢ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤသ့ၣ်ပုၤဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢ တၢ်လါလါအပူၤသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်စိးပုၤန့ၣ်တၢ်ဒီးတၢ် ပီးတၢ်လီလၢက့ၤသ့ၣ်က့ၤသ့, တၢ်စုၣ်လီၤန့ၣ်တၢ်ကံ ညာ်ဒီးတၢ်အလွဲၢ်လၢနူဆၢၣ် (Dork Anchan, cumin, limepaste) တၢ်ကွဲးတၢ်ဂီၤဒီးနူဆၢၣ်အလွဲၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိပာ်ဖျိၣ်ယုာ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တ့ၣ်မၤန့ၣ်အကျဲအကပူၤလၢအမ့ၢ်ဒီးမၤ ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်မၤလိ, တၢ်ဆိကမိၣ် လီၤတံာ်လီၤဆဲး, ဒီးမၤစၢၤပာ်ဖျိၣ်ယုာ်ကွီဖိတဖၣ် အတၢ်မၤလိလီၤ. ပတမၤလိတၢ်အံၤလၢလံာ်အံၤ အပူၤဘၣ်ဆၢၣ်ပအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢသုက မၤကွၢ်လီၤ.

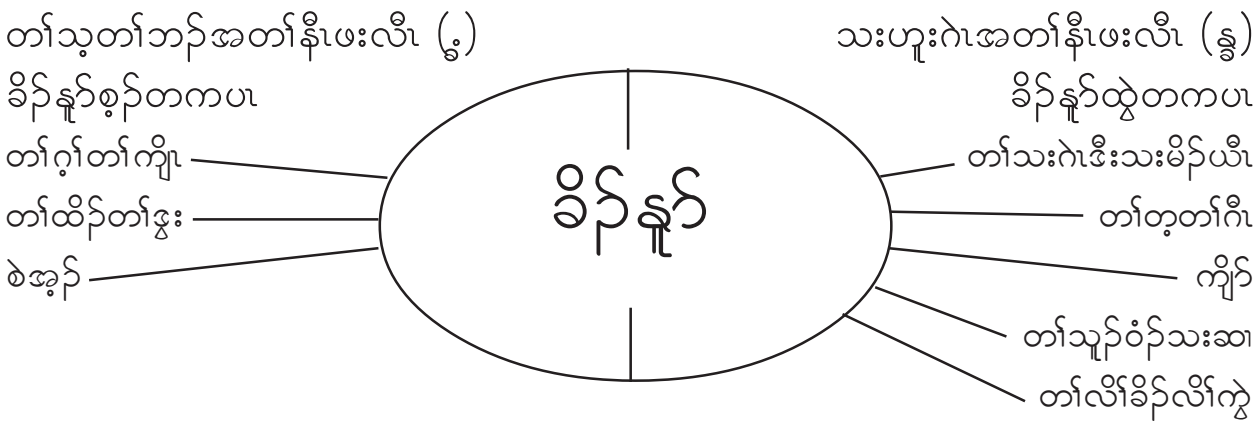
(က) ပကမလိဒ်လဲာ်

၁. EQ ဇီး IQ

တချုးလၢပကကွၢ်န့ၢ်ယိာ်ယိာ်ဒံးဆူတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အပတီၢ်တဖၣ်ဒံးဘၣ်ဇီး, ပကစးထီၣ်ကွၢ်ပုၤကညီအခိၣ်န့ၢ်မၤတၢ်ဒ်လဲာ်န့ၢ်လီၤဖိသၣ်အခိၣ်န့ၢ်တၢ်တုၤအိၣ်ဒ်သိးသိးဇီးပုၤနီၢ်ဒိၣ်အခိၣ်န့ၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤခဲလၢာ်အိၣ်ဖဲန့ၢ်လၢအခိၣ်ထံးလံးလံးလီၤ. ခိၣ်န့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤအိၣ်တလိၣ်တလိၣ်, တလိၣ်န့ၢ်လၢစုထွဲတခါဇီးတလိၣ်န့ၢ်လၢစုထွဲတခါဒ်သိးယၢဖံကဘၣ်ဂီၢ်လီၤ. အတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, အတၢ်စိ

ကမိၤလၢစုထွဲမ့ၢ်ဂ့ၤစုထွဲမ့ၢ်ဂ့ၤလၢအလိၣ်န့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤနီၤလီၤဒ်သိးသိးလၢပုၤကညီကိးဂၤဒဲးန့ၢ်လီၤ. ဒ်နထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အဒိလၢအဖီလၢအံၤအသိးစုထွဲတဖၣ်အိၣ်ဇီးတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ယုာ်တပူၤဃီဇီးတၢ်ကိးဝဲလၢသးဟူးဂဲၤအတၢ်နီၤဖး emotional Quota မ့တမ့ၢ် EQ ဇီးအစ့ၣ်တခါအိၣ်ဇီးတၢ်ပၤဆုၢ်ဒိၣ်စိကရူၢ်လၢတၢ်ကိးလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်နီၤဖး intellectual Quota မ့တမ့ၢ် IQ န့ၢ်လီၤ.

အစ့ၣ်တခါပၤဆုၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်တအိၣ်ဇီးအ

မိၢ်လံးမိၢ်လံးမိၢ်ပုၤဘၣ်. စုထွဲတဖၣ်မ့ၢ်ပတၢ်သးဟံၣ်ထီၣ်အလီၢ်အကျဲ, ပတၢ်သ့ၣ်မုာ်သးမုာ်မ့တမ့ၢ်သ့ၣ်အုးသးအုး, တၢ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်န့ၢ်ဘၣ်, တၢ်တန့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်, ဇီးတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်တၢ်လီၤ. ဒ်သိးကမၤတၢ်ဘျၢဘျၢဆီဆီဇီးပလိၣ်ဘၣ်အိၣ်ခဲကပၤလိာ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်သ့အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အါလၢ (IQ) လၢ (EQ) အဖီခိၣ်လီၤ.

ပသးသမူအတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိန့ၢ်ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပကစုးကါပခိၣ်န့ၢ်ကိးကပၤဒဲးလီၤ.

လၢကျဲဒ်အံၤအပူၤ, ပတၢ်အိၣ်မူဒ်ဝဲန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤလိအပိာ်အလီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်အဒိအတၢ်လၢအဂ့ၤကတၢ်လၢ (မၤလိန့ၢ်တၢ်ခိၣ်ဖျိတၢ်မၤပူၤ) အကျဲလီၤ. တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ချုချုအခိၣ်ညီစံးတၢ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤအ့ၣ်ထီၣ်ပခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ပၤဆုၢ်ဇီးသ့ၣ်ညါစူးကါအိၣ်မ့တမ့ၢ်သ့အိၣ်ဒ်သိးအကမၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ်လၢတၢ်အိၣ်သးတမံၤမံၤအပူၤဖဲပလဲၤခိၣ်ဖျိဘၣ်လၢပတၢ်အိၣ်မူပူၤန့ၢ်လီၤ.

၂. ဖိသပ်အနုဆာဉ်

သးသမုတၢ်လဲၤခီဖျိမၤဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်ဝဲဒၣ်ဖိသပ်န့ဆာဉ်န့ဉ်လီၤ. နမ့ၢ်ကွၢ်လၢကျဲအဂၤတဘိန့ဉ်ဖိသပ်တဖၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢတၢ်အိဉ်မူပူၤလီၤ. မိပမၤသကိးတၢ်ကွၢ်ဖိသပ်အတၢ်အိဉ်သးတၢ်မၤလိတက့ၢ်. ဟံန့ၢ်ဖိသပ်သးန့ဉ်တဖုတဖုလၢတၢ်ဖိလၢအံၤဒီးတမံၤပီၤဟံလီၤဖိသပ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢအသးန့ဉ်တဖုဘဉ်တဖုမၤဝဲသ့ဒ်သိးတၢ်ပတီၢ်လၢအမ့ၢ်နီၢ်ခိ, တၢ်သးဂဲၤ, တၢ်ရူလိာ်, ခိဉ်န့ဉ်ဖွဲး, ကျိဉ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖုလီၤ. ဖိသပ်ဖိအိဉ် ၄ န့ဉ်တဂၤန့ဉ်ယ့ၢ်, ဖုထီဉ်ဒီးလူၤဖိဉ်ဘီလိ, ဟ့ဉ်နီၤလိာ်သးတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲ, ဆွဲတၢ်ဂီၤ, ဒီးဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးပုၤဂၤသ့ဧါ. တၢ်လၢတုယာ်လၢတၢ်အကိပူၤဒ်လၢလၢာ်သိးအံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢကဒုးလီၤဘံးလီၤတီၤန့ဘဉ်. နဟံဖိဉ်အါထီဉ်နကဏါအတၢ်ကွၢ်ဖိသပ်တၢ်အိဉ်သးသ့န့ဉ်လီၤ.

ဖဲနရဲဉ်လီၤဝဲတၢ်ကွၢ်စုဉ်လၢဖိသပ်အလီၤ, ဖိသပ်န့ဆာဉ်န့ဉ် (ဒ်သိးပဝဲသးပုၤပသ့ဉ်

ညါ) ကဟဲဖျါထီဉ်ဝဲလီၤ. တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢဖိသပ်တၢ်ဟံဖျါထီဉ်ဝဲဒ်သိးအဝဲသ့ဉ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီဒီးဒိဉ်ထီဉ်န့ဉ်တဘဉ်လိဉ်သိဉ်လိလၢတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်(အး) အတၢ်မၤလိပူၤဘဉ်. တၢ်အံၤအိဉ်လၢဖိသပ်အန့ဆာဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်ကမၤလိတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖုအံၤခီဖျိလၢတၢ်အိဉ်လၢအခိဉ်ယၤတဖုလီၤ.

တၢ်ဟံဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ် (ပုၤအအေန်နညအ) တမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီလၢအကဲထူဘဉ်. ဒီးသန့ထီဉ်သးလၢတၢ်သးဂဲၤအတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျၢလၢခိဉ်ယၤတဖုလီၤ. တၢ်သးဂဲၤလၢတအိဉ်ယိဘဉ်တဖုန့ဉ်ကမၤတံာ်တံာ်ဝဲဖိသပ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ပျဲအံၤပျဲန့လၢကမၤလိတၢ်လီၤ. လၢအဂၤတမံၤခီန့ဉ်ဖဲဖိသပ်တဖုအဲဉ်ဝဲဒီးမုဉ်ဘဉ်အီၤလၢပုၤလၢအအိဉ်လၢအခိဉ်အယၤတဖုန့ဉ်လီၤ, ဖဲန့ဉ်ဘျီန့ဉ်အဝဲသ့ဉ်တဖုအိဉ်ဒီးတၢ်လိဉ်ဘဉ်ဝဲဒၣ်တၢ်သိဉ်လိအါမံၤလၢကမၤန့ၢ်ဝဲဒီးဒိဉ်ထီဉ်လဲၤထီထီဉ်လီၤ.

ဖိသည့်အနုဆောင်

သုံးနှုန်းသူ	နိဒါန်း	တတ်သားရပ်	တတ်ရလိမ့်	ခွင့်အပ်ပေးခြင်း	တတ်သွားကိစ္စ
၃ နှစ်တူ၊ လေး ၅ နှစ်	<ul style="list-style-type: none"> - ပန်း၊ ဖု - ထိပ်၊ ယုန်သွား - ဆင်၊ လှေ၊ ယုံညို - စုအိတ်၊ ဂါး၊ တံ - မ၊ သင်္ကန်းတန်း - မှုန်တံ၊ ဂါး၊ တံ - ဘက်၊ ဂါး၊ တံ 	<ul style="list-style-type: none"> - အိတ်၊ ဖိ - သီးနှံ၊ တံ၊ သီးနှံ - အိတ်၊ ဂါး၊ တံ - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - သွား၊ ဂါး၊ တံ 	<ul style="list-style-type: none"> - စီးထိုင်သည့်ညို - လှေ၊ သီးနှံ၊ ဂါး၊ တံ - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ပုလင်း၊ အိတ် - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် - ထွေအိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - တပည့်ညို၊ တံ၊ ဂါး၊ တံ - ထီး၊ နှစ်၊ သီးနှံ၊ တံ - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - သွား၊ ဂါး၊ တံ - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - သူ့ကံ၊ ဂါး၊ တံ - ညို - သီးနှံ၊ တံ - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ်
၆ နှစ်တူ၊ ၉ နှစ်	<ul style="list-style-type: none"> - တံ၊ ဂါး၊ တံ - သင်္ကန်းတန်း - ညို၊ ဂါး၊ တံ - စုအိတ်၊ ဂါး၊ တံ - တံ၊ ဂါး၊ တံ - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - သွား၊ ဂါး၊ တံ - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - ပုလင်း၊ အိတ် - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - သွား၊ ဂါး၊ တံ - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - သူ့ကံ၊ ဂါး၊ တံ - ညို - သီးနှံ၊ တံ - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် 	
၁၀ နှစ်တူ၊ လေး ၁၂ နှစ်	<ul style="list-style-type: none"> - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - လှေ၊ တံ - လှေ၊ တံ - မှုန်တံ၊ ဂါး၊ တံ - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - သွား၊ ဂါး၊ တံ - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - အိတ်၊ လှေ၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - သွား၊ ဂါး၊ တံ - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> - သူ့ကံ၊ ဂါး၊ တံ - ညို - သီးနှံ၊ တံ - ဂါး၊ လှေ၊ တံ - တံ၊ ပုလင်း၊ အိတ် - ကွေး၊ ဂါး၊ တံ - ကတား၊ လှေ၊ တံ - နှစ်၊ မှုန်အိတ်၊ အိတ် 	

(ခ) တာ်သ့တာ်ဘဉ် မးဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်ဖိသဉ်သ့ဒ်လဲဉ်

၁. တာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်အကဝီ

ဖိသဉ်အတာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်ဒီးပှးနီဉ်ဒိဉ်အတာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်န့ဉ်လီၤဆီလိာ်သးဒဉ်လၢအတာ်လဲၤခီဖျိဆံးအါအဖီခိဉ်လီၤ. ဖိသဉ်သၢနံဉ်တဂၤလဲၤခီဖျိတာ်, တာ်ထီဉ်သတြီၤဒီးပှးနီဉ်ဒိဉ်အနံဉ်သၢဆံတဂၤအတာ်လဲၤခီဖျိလီၤ. ပှးနီဉ်ဒိဉ်တဂၤကမိဉ်ကွာ်ကဟ်ဝဲဒဉ်ထဲဒဉ်တာ်သၢန့ဉ်အဆိကတာ်အတီၢ်ပှး, ဖိသဉ်လဲၤခီဖျိဘဉ်တာ်အနီဉ်ကီၢ်, တူာ်ဘဉ်တာ်အမုဉ်တာ်တမုဉ်, ဒုးအါထီဉ်အတာ်ဆိမိဉ်လၢအလုာ်ဒိဉ်ပှးဒိဉ်လၢာ်လၢာ်ဆုဆု, ဒီးလၢအအိဉ်ဒီးတာ်ဟ်လီၤသးလၢဖိသဉ်ဖိအလီၤ, အိဉ်ဒီးတာ်ဆိကမိဉ်ဆိကမး, ဒီးတာ်သ့တာ်ဘဉ်လၢအမၤလိတာ်လီၤ. ဖိသဉ်အတာ်ဆိကမိဉ်အဂ့ၢ်အဝီအံၤကဒိဉ်ထီဉ်ဆူညါဒီးလီၤ. တာ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢတာ်မၤလိဒီး “တာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်အဆၢကတီၢ်” န့ဉ်အိဉ်ဝဲစးထီဉ်လၢ (၀) နံဉ်တူၤလၢ (၁၂) နံဉ်လီၤ. ပကမၤလိဒီးကွာ်န့ဉ်တာ်အါလၢဖိသဉ်အသးနံဉ် ၂ တူၤလၢ ၁၂ နံဉ်

တာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်အကဝီအိဉ်နွံကဝီလၢအမုဉ်...နီဉ်ခိ, သးဟူးဂဲၤ, တာ်ရုလိာ်, ခိဉ်န့ဉ်ဂ့ၤ, သးတာ်ဆိကမိဉ်, တာ်မၤလိန့ဉ်တာ်ယံတာ်လၢဒီးတ့န့ဉ်တာ်မၤထီဉ်န့ဉ်တာ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်တာ်လီၤ. လၢတာ်အဒိအတဲာ်အဖီလၢာ် (အဘျော့န) အပူၤအံၤပကယုကွာ်တာ်သ့တာ်ဘဉ်မးဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်တာ်ကဝီတခါဒီးတခါဒ်လဲဉ်တက့ၢ် (ကွာ်ဆူကဘျံးပၤ ၆)

တာ်သ့တာ်ဘဉ်အတာ်ဟူးဂဲၤန့ဉ်ပဉ်ယုာ်ဝဲဉ်လၢတာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်လီၤ. တာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်အကဝီအံၤခဲလၢာ်လီၤ. အဒိ, တာ်ကျိကျဲ

လၢတာ်ဆွဲတာ်ဂီၤ, တ့တာ်ဂီၤန့ဉ်ဟ်ယုာ်ဒီးတာ်ဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်အကဝီခဲလၢာ်လီၤ.

- နီဉ်ခိကွာ်ဂီၤတာ်ဒိဉ်ထီဉ် (ပၤဆုအစု, တာ်သ့တာ်ဘဉ်လၢကွဲးတာ်, ဝဲာ်ချံဒီးစုမၤသကိးတာ်)
 - သးတာ်ဟူးဂဲၤ (ဖိသဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်အတာ်သးဟူးဂဲၤလၢတာ်ဂီၤပူၤဒီးဆွဲတာ်ဂီၤသးဆူဉ်သးနၢလၢတာ်ဂီၤလၢအဝံၤအံၤအပူၤ)
 - တာ်ရုလိာ်မုဉ်လိာ် (ဆွဲတာ်ဂီၤအံၤဝံၤဝဲဒဉ်ဖဲအိဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးဖိသဉ်အဂၤတဖဉ်ဒီးတဲာ်, မၤတံၤမၤသကိး, ဒီးသ့ညါထီဉ်ဝဲအမူအဒါလၢကမၤဝံၤတာ်ဂီၤ)
 - ခိဉ်န့ဉ်တာ်သ့တာ်ဘဉ် (ခိဉ်န့ဉ်ဂ့ၤ) (တာ်ဆိကမိဉ်ခဲလၢာ်တဖဉ်, တာ်ယုထၢဒီးဟ့ဉ်တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိလၢဖိသဉ်ကွဲးဖျါထီဉ်လၢတာ်ဂီၤပူၤ)
 - သးတာ်ဆိကမိဉ် (ဖိသဉ်တဖဉ်လဲၤခီဖျိဘဉ်တာ်ဆွဲတာ်ဂီၤ, သးဟ်ထီဉ်လၢကဘဉ်ကွဲးတာ်လၢလံာ်ပူၤမ့တမ့ၢ်စးခိပူၤလၢကဘဉ်ကွဲးဒီးစာ်ဘိမ့တမ့ၢ်နီဉ်ကွဲးဖးဒိဉ်ဒီးလဲၤခီဖျိန့ဉ်အါထီဉ်ဝဲလၢအတာ်သ့ညါအယိလီၤ
 - မၤလိန့ဉ်တာ်ယံတာ်လၢ (ဖိသဉ်တဖဉ်မၤလိန့ဉ်တာ်လုာ်အပူၤလၢတာ်မၤလၢအဝဲဒီးမၤလိန့ဉ်တာ်အလုာ်အပူၤလၢပှးဂၤအတာ်မၤစ့ၢ်လီၤ
 - တာ်တ့န့ဉ်မၤန့ဉ် (ဖိသဉ်ဟ်ဖျိဉ်ယုာ်တာ်ဖိတာ်လံၤဒီးတာ်သ့တာ်ဘဉ်တပူၤပီဒ်လဲဉ်ဒ်သိးကဆဲးကျိးဖျါထီဉ်ဝဲအဝဲသ့ညါအတာ်ထံဉ်
- လၢတာ်ဂ့ၢ်အံၤအယိတာ်သ့တာ်ဘဉ် (Art) န့ဉ်တာ်ဟ်ကဲအီၤလၢအမုဉ်တာ်ပိးတာ်လီၤလၢပျဲလၢကဒုးဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်တာ်န့ဉ်လီၤ

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (ART) ဖုးဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဖိသၢ်သ့ၣ်လၢ

နီၣ်ဒိၣ်	တၢ်သးဂ့ၤ	တၢ်ရဲၤလိၣ်	ဒိၣ်န့ၣ်ဂ့ၤ	ကွၢ်ထံသ့ၣ်ညါ	မၤလိတၢ်ပံၤလၢ	တုၤထီၣ်
မၤပူၤမၤဂံၢ်ထုၣ်ပျၢ်	ဟ့ၣ်ဖိသၢ်,	ဖိသၢ်မၤလိန့ၣ်ဝဲ တၢ်ဒ်သိး,	ဝဲၣ်ဖးနီၤဖး	ဖိသၢ်ဗုထုထၢတၢ် ကျိၤကျဲၤလဲၣ်တၢ်	သ့ၣ်ညါတၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်	ဖုးအိၣ်ထီၣ်
မၤသကိးတၢ်	တၢ်သးမံ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ	ကမၤသကိးတၢ်တ ပူၤမီ	ဆိမိၣ်တၢ် တဲလၢအဂီၢ်အကျိၤ	ခါလဲၣ် လၢကမၤ ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ကျိၤကျဲၤအံၤ	အလှၢအပူၤ ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဖိသၢ်ဒ် သိးကထူးဘျူးကတြၢ်	တဲဖျါထီၣ်ဖိသၢ် အနီၣ်ကစၢ်တၢ် ထံၣ်ဒၣ်ဝဲ
	တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤသး တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်တၢ် အိၣ်လၢသးပူၤ	မၤသးကိးတၢ် မၤမူၤဖါ	သမံသမိး		ထီၣ်အတၢ်မၤဒီးပၣ်ဖိၣ် အါထီၣ်တၢ်လၢအက ဆူးကတုၤတဖၣ်	
	မၤစၢၤဖိသၢ်ဒ်သိး ကဘၣ်လိၣ်ဒီးတၢ် အိၣ်သး	ဖုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ် ညါတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီးကရူၢ် ဆးကျိး ဆးလိၣ်				
		ဘၣ်လိၣ်ဒီးကရူၢ်				

၂. တာ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်အပတီၢ်တဖၣ်ဒ် (Viktor Lowenfeld) စံးဝဲအသိး

ဘၢထာ်လိဝဲဖဲယုသ့ၣ်ညါဒီးထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အန့ဆၢၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (အၤ) လီၤ. ဝံၤဘျီအဝဲပာ်ဂၢ်ပာ်ကျၢဝဲဒၣ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်မၤလိဒီးဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဝဲသ့ခိဖျိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (အၤ) လီၤ. ဒ်သိးနကမၤအီၤန့ၣ်, အဝဲကတိၤဘၣ်ယးဝဲဒီးဂ့ၤပုးဝဲ **တာ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်အပတီၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲယုပတီၢ်**လီၤ. သးနံၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်လၢအကဘၣ်လိာ်သးထီၣ်ဘိဒီးတာ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အပတီၢ်ဘၣ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်နကဘၣ်မၤပိာ်ထွဲတၢ်ပတီၢ်တဖၣ်အါန့ၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်သးနံၣ်ကရၢလီၤ.

နကထံၣ်ဘၣ်လၢတာ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢအဖျိၣ်ကကြၢလိာ်သးအဒိဖိသ့ၣ် ၂ တုၤလၢ ၄ နံၣ်ဒီး ၄ တုၤလၢ ၇ နံၣ်လီၤ. ဖိသ့ၣ်သးနံၣ် ၄ နံၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲနံၣ်လၢအကဲ (Bridge)လီၤ. ဖဲ၂ နံၣ်ဒီး ၄ နံၣ်အဘၣ်စၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်သ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်ဝဲဂၢ်ဂၢ်ကျၢကျၢလဲၤထီၣ်လဲၤထီတုၤလၢအသးနံၣ် ၄ နံၣ်လီၤ.

တာ်ပတီၢ်လၢကွဲးတာ်နါစံးနါစါစကွဲးစကွဲး(ခံတုၤလၢ ၄ နံၣ်)

တာ်ပတီၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဖဲဖိသ့ၣ်ဖိတဖၣ်ကွဲးလံာ်တဘၣ်ဒီးတဲတၢ်ကျိာ်တဘၣ်အါအါဒီးဘၣ်. ဖိသ့ၣ်ဖိတၢ်ဆဲးကျိးတမံမံန့ၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်ခိဖျိတၢ်အက့ၢ်အဂီၤလၢအဆွဲဝဲမ့တမ့ၢ်ကွဲးဝဲလီၤ. သံကွဲးဖိသ့ၣ်ဖိလၢကတဲပုးနုၤတၢ်မနုၤအဂီၤတခါအံၤလဲၣ်န့ၣ်ကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီဖိသ့ၣ်လၢကပုာ်ကဂါလီၤ. တကးဒီးဘၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတာ်ဆၢကတီၢ်ဖဲဖိသ့ၣ်ဖိတဖၣ်ကယုထံၣ်န့ၣ်ဝဲတာ်သ့ၣ်ညါဒီးတာ်သ့ၣ်ပိာ်သးဝးအကတီၢ်လီၤ. အဒိမၤထီၣ်တာ်အလွဲၤလၢကဘၣ်သ့စုမ့ၢ်စုန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤ (activity)လၢအဂ့ၤတခါလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်ဖိဖဲအသးနံၣ်ပတီၢ်အံၤန့ၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတာ်သးအိၣ်ဒီးကနံၣ်တာ်လၢတစီၢ်ဖိအတီၢ်ပုၤ, ဒီးလၢတၢ်န့ၣ်အယိနကဘၣ်မၤတၢ်ဟူးတာ်ဂဲၤ (activity) မ့တမ့ၢ်တာ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးဂ့ၤကဘၣ်မၤအီၤယံာ်

ကတၢ် ၁၅ မံးနံးတုၤ ၂၀ မံးနံးဒီးဆိတလဲကွဲာ်ဆုတၢ်ဟူးတာ်ဂဲၤအသိတခါလီၤ. ဂုာ်ကျဲးစးတုၤထီၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တာ်ဟူးတာ်ဂဲၤ(activity) ကလုာ်ကလုာ်လၢအယိယိဖိတဖၣ်လၢဖိသ့ၣ်ဖိကွဲးဝဲဒီးဖိသ့ၣ်ဖိအဲၣ်ဝဲဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲတဖၣ်ဒီးဂုာ်ကျဲးစးသ့တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အါကလုာ်ဒီးတာ်ပိးတာ်လီၤအါကလုာ်အါမ့ၢ်.

